

Werken als ondersteuner: onduidelijkheid troef (2)

Ook in deze Basis laten we mensen aan het woord over het leven zoals het is ... in het ondersteuningsnetwerk.

Katrien Couchez is onderwijzer ASV en koos ervoor om als ondersteuner te gaan werken. "Wij hadden in onze school voor buitengewoon onderwijs type 1 en 2, maar door het dalend aantal leerlingen van type 1, kunnen wij dit niet meer organiseren. Wij hebben nu type 9 en dit vergt een totaal andere aanpak en navormingen. Mijn school is mij bijna 'vreemd' geworden. Onze leerlingen zitten nu allemaal in het gewoon onderwijs. Ik wil hen verder helpen en

ondersteunen in hun ontwikkeling. Daar ligt mijn hart."

Hoe verliep de start?

Ik dacht dat ik na de prewaarborg, waarborg en GON, in een goed geoliede machine zou terecht komen. Dat was wel even anders eind augustus. Het leek alsof we van nul moesten starten. Ik moest intakegesprekken doen zonder draaiboek of scenario. Ik kreeg ook gewoon een lijstje met namen van leerlingen en hun klas ... Gelukkig kwam er veel steun van de coördinatoren. Zij reiken tools aan en zijn er voor ons. Mijn rol als ondersteuner bestond er aanvankelijk in een luisterend oor te zijn voor de leerkrachten. Ik was hun klankbord.

Wie zijn jouw leerlingen?

Ik begeleid elf leerlingen, verspreid over drie scholen, op fietsafstand van elkaar. Mijn jongste leerling zit in de eerste kleuterklas en mijn oudste in het derde middelbaar. Ik werk voltijds, maar heb steeds het gevoel dat ik tijd te kort kom. Nu heb ik twee uur per leerling maar van zodra er een nieuwe aanmelding is zal ik diezelfde tijd over meer leerlingen moeten verdelen ...

In de lagere school lukt het om af en toe mee te draaien in de klas. Niet altijd, want leerlingen met ASS vragen soms een aparte aanpak, buiten de lessen. In het secundair ligt samenwerken op de klasvloer niet voor de hand.

Ik word erg hartelijk ontvangen. Ik heb van in het begin gezegd: "Ik kom uit het buitengewoon onderwijs en dit is mijn expertise. Aan de andere kant zal ik ook van jullie heel veel kunnen leren". Deze houding zorgt voor een positieve samenwerking. Ik sta soms verbaasd van de expertise die ook in het gewoon onderwijs al aanwezig is. Het is verrijkend voor mij. Al is het maar om te ervaren hoe snel alles er vooruit gaat in vergelijking met onze school voor buitengewoon onderwijs waar we de leerstof trager, met kleine stapjes aanbrengen.

Katrien Couchez:
"Ik sta soms verbaasd van de expertise die er in het gewoon onderwijs al is. Het is verrijkend om daar te komen als ondersteuner."

Wat zijn voor jou knelpunten?

Ik krijg geen computer of gsm, nochtans onmisbaar want we moeten steeds bereikbaar zijn. Ook didactisch materiaal moet ik zelf aankopen want er is geen budget. Het materiaal dat we ontwikkelden voor onze school buitengewoon onderwijs mogen we niet meer gebruiken. Onze Smartschool-account is geblokkeerd. Ik zou aan het beleid willen vragen: werk eerst aan de fundamenten en ga pas daarna met nieuwe dingen aan de slag. Dompel leerkrachten onder in het nieuwe denken over ondersteuner. Zo krijgen zij zin en goesting. Graag ook een aangepast budget voor verplaatsingen, materiaal en professionalisering. Het beleid wil inclusie maar stelt daar geen middelen tegenover. Onderwijzers worden niet echt gesterkt door twee uurtjes per week een ondersteuner in hun klas. Dit is niet voldoende. Er is te weinig tijd om aan de hoge verwachtingen van leerkrachten en ouders te voldoen. Ik krijg het gevoel dat door deze aanpak zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs erop achteruit gaat.

Een paar positieve noten?

We krijgen van ons schoolbestuur een fietsvergoeding en de dienstverplaatsingen met de auto worden correct vergoed. Op vrijdagmiddag leren wij van elkaar en dit ervaar ik als erg positief. Ik had een leerling met ASS die sprongen vooruit maakte dankzij mijn begeleiding. Zeer fijn!

Loze beloftes

We spraken met een ondersteuner die anoniem wil blijven en spreekt namens haarzelf én twee van haar collega-ondersteuners. "Ik werk al wat jaren in het buitengewoon onderwijs. Ik wil een proces lopen met kinderen, het gevoel krijgen dat ik vooruitgang boek met elk van hen. Vorig jaar werkte ik als GON-begeleider. Er was veel onduidelijkheid op het einde van vorig schooljaar. Als ondersteuners zijn we in het netwerk gestapt met de idee dat ons werk zo goed als hetzelfde zou zijn. Er was ons ook verteld dat onze ondersteuning van kinderen met spraak- en taalstoornissen (STOS) en kinderen met ASS zou verder lopen. Wij wisten pas de tweede week

van september bij welke regio we ingedeeld waren en zijn pas twee weken voor de herfstvakantie gestart. Wij wilden snel aan de slag gaan want de kinderen hadden ons nodig. Telkens kregen we te horen dat we nog wat geduld moesten oefenen.

Welke opdracht kregen jullie?

De allereerste vergadering met het netwerk hebben wij ons voorgesteld als leden van het STOS-team en vroegen we de lijst van de kinderen. Er waren er 66. Maar de coördinatoren hebben ons nog andere lijsten gegeven en daarop stonden behalve kinderen met STOS ook leerlingen basisaanbod, type 3 en type 9. Toen wij zeiden dat dit toch niet de bedoeling was en dat wij geen ervaring hebben met die andere types, zouden ze dit aanpassen. We kregen de belofte dat we als ondersteuners onze expertise met STOS zouden kunnen delen en inzetten. Niets was minder waar. De discussie bleef duren en uiteindelijk hebben wij ons er dan maar bij neergelegd. Andere ondersteuners, zonder expertise in STOS, begeleiden nu kinderen met deze problematiek. Bij de criteria die de coördinatoren gebruiken voor de indeling komt de expertise van de ondersteuner pas op de derde plaats ...

Wat kan nog anders voor jou?

Waar zal ik beginnen? Ik doe per maand ongeveer 1400 kilometer met de wagen en dat is best veel. Ik geraak er gewoon niet met het openbaar vervoer. Als dit zo blijft, weet ik niet of dit haalbaar blijft. Ik verlies ook veel kostbare tijd. Op de wekelijkse vergaderingen op vrijdagmiddag krijgen wij info over het zorgcontinuüm, redelijke aanpassingen, over zaken die wij aanvoelen als basiskennis. Maar omdat er ook mensen zonder enige ervaring als ondersteuner werken, is deze basis nodig. Wij hebben aangestuurd op differentiatie en nu is

Het begeleiden van meer dan drie types maakt dat de kennis versnipperd. Het geeft ons als ondersteuners het gevoel dat we niet naar waarde worden geschat.

er vorming per groepje, met wisselende onderwerpen. We worden weinig gestimuleerd om ons bij te scholen. Wij willen serieuze vorming op vrijdagmiddag. Ook is het een echt probleem dat mensen die alleen expertise hebben in type 7-STOS ook kinderen begeleiden met type 3, type basisaanbod en kinderen met ASS. Ouders vinden dit niet kunnen. Zelfs het CLB belt op met de boodschap dat ze graag mensen willen met kennis van zaken! Dat is pijnlijk voor de ondersteuner.

Waar put je voldoening uit?

Mijn job is heel boeiend en ik doe mijn werk zeer graag. Ik zou niet meer in het onderwijs werken mocht dit niet zo zijn. Het is alleen zo spijtig van de loze beloftes bij de start van het ondersteuningsnetwerk. We zouden ons welkom moeten voelen en deel uitmaken van een team. Bij zo'n valse start is dat gevoel snel weg. Aan de andere kant vind ik het werk als ondersteuner erg positief. Ik geloof dat het systeem kan werken maar dan moet men er anders mee omgaan. Bij collega's die vooral STOS-kinderen begeleiden is er geen frustratie. Zij kunnen verder hun expertise inzetten op de klasvloer, daar waar het nodig is. Wij willen verder groeien in type 7 STOS en zo onze expertise nog verdiepen. Het begeleiden van meer dan drie types maakt dat de kennis versnipperd. Je weet als begeleider een beetje over alles maar hebt geen diepgang. Het geeft ons als ondersteuners het gevoel dat we niet naar waarde worden geschat. ■